

учням ефективно його засвоїти, сприятиме розвитку у них творчого мислення та підвищить мотивацію до навчання.

Звичайно, що для використання технологій доповненої реальності в навчальному процесі в закладах освіти потрібно мати тісну співпрацю та інтеграцію вчителів хімії та інформатики між собою. Потрібно створити спеціальні мобільні додатки для відтворення відеоматеріалів практичних та лабораторних дослідів, а також для відтворення тривимірних зображень в режимі доповненої реальності.

Таким чином, сучасний підручник хімії – це навчальна книга, яка повинна зробити навчання цікавим та приносити дитині радість пізнання, створити умови для розвитку її розумових та творчих здібностей, дати учневі можливість вибору для самовизначення, залежно від індивідуальних навчальних можливостей.

Список використаної літератури

1. Голуб О. Використання сучасних інформаційних комп'ютерних технологій на уроках / О. Голуб //Хімія. Шкільний світ. – 2014.- №23 (756).- С.19-23.
2. Калакайло Я.К. Використання інформаційних технологій на уроках хімії / Я.К.Калакайло //Науково-методичний журнал. Хімія. Основа. – 2013.- №3(279).-С. 2-4.
3. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.

НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ У КЛАСАХ ХІМІКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Німченко К.С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Визначальною рисою реформування освіти в Україні на сучасному етапі є перехід до особистісно орієнтованої моделі навчання та виховання, організації психолого-педагогічних умов, які б сприяли формуванню особистості учня, розвитку його внутрішніх можливостей, прагнень, потреб, інтересів, реалізації інтелектуального, творчого та духовного потенціалу. У розв'язанні цих завдань вагоме місце належить диференціації навчання [1].

У зв'язку з актуальністю проблема диференціації навчання досліджувалась в останні роки багатьма українськими науковцями. Конкретизація понятійного апарату, виявлення педагогічного потенціалу навчальної диференціації, окреслення її змісту та форм знайшли відображення у працях О.І. Бугайова, М.І. Бурди, В.К. Буряка, П.М. Гусака, та інших.

Методичний аспект проблеми розглядався в роботах О.І. Бугайова (фізика), Н.М. Буринської, М.П. Гузика, О.Г. Ярошенко (хімія), В.Я. Плахути (географія), З.І. Слєпкань (математика), О.В. Брайона, Н.Е. Завертаной, В.І. Кузнєцової, (біологія) та інших [2]. Практика диференціації навчання в освітніх системах інших країн досліджувалась Г.М. Алексєвичем, С.П. Ковязіною, А.О. Лігоцьким, О.Б. Рибак.

Профільна диференціація навчання в сучасній школі здійснюється за такими напрямками: загальноосвітній, гуманітарний, природничо-математичний, технологічний, спортивний, естетичний. У межах кожного напрямку виділяють певні профілі навчання. Хімія як предмет спеціалізації вивчається у біолого-хімічних, медичних, природничих, екологічних профільних класах. Ці класи обирають учні, які проявили стійкий інтерес до даного навчального предмета, прагнуть розширити й поглибити свої знання, планують у майбутньому продовжити навчання у медичних учбових закладах, на природничих факультетах інститутів та університетів.

Даний процес стосовно вітчизняної системи освіти вивчений недостатньо, відсутні ґрунтовні наукові дослідження, практика значно випереджає теорію. Таким чином, на сьогодні існує об'єктивна потреба у проведенні комплексного дослідження проблем методики навчання хімії в умовах профільної спеціалізації загальної середньої освіти [4].

Мета статті – проаналізувати основні аспекти профільного навчання в системі хімічної освіти в школі. Завданнями даної статті є:

1. Охарактеризувати сутність, мету і принципи організації профільного навчання;
2. Розглянути проблеми та перспективи розвитку профільного вивчення з хімії;

Профільне навчання – вид диференційованого навчання, який передбачає врахування освітніх потреб, нахилів, здібностей учнів, створення умов для навчання старшокласників відповідно до їхнього професійного самовизначення, що забезпечується за рахунок змін у цілях, змісті, структурі та організації навчального процесу [2].

Мета профільного навчання – забезпечення можливостей для рівного доступу учнівської молоді до здобуття загальноосвітньої профільної та початкової допрофесійної підготовки, неперервної освіти впродовж усього життя, виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання й мобільності в умовах реформування сучасного суспільства. Профільне навчання спрямоване на набуття старшокласниками навичок самостійної науково-практичної, дослідницько-пошукової діяльності, розвиток їхніх інтелектуальних, психічних, творчих, моральних, фізичних, соціальних якостей, прагнення до саморозвитку та самоосвіти [1]. Основними завданнями профільного навчання є:

- створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей, потреб учнів старшої школи в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їхнього життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;
- забезпечення наступно-перспективних зв'язків між загальною, середньою і професійною освітою відповідно до обраного профілю.

Профільне навчання ґрунтується на таких принципах:

- фуркації (розподіл учнів за рівнем освітньої підготовки, інтересами, потребами, здібностями і нахилами);
- варіативності й альтернативності (освітніх програм, технологій навчання і навчально-методичного забезпечення);
- наступності та неперервності (між до профільною підготовкою і профільним навчанням, професійною підготовкою);
- гнучкості (змісту і форм організації профільного навчання, у тому числі дистанційного; забезпечення можливості зміни профілю);
- діагностико-прогностичної реалізованості (виявлення здібностей учнів з метою їх обґрунтованої орієнтації на профіль навчання) [3].

Навчальний профіль визначається як добором предметів, так і їх змістом. Профіль навчання охоплює таку сукупність предметів: базові, профільні та курси за вибором.

Основні завдання профільного навчання націлюють педагогів на створення умов для розвитку інтересів та здібностей учнів старшої школи, забезпечення умов для їхнього професійного самовизначення, формування різноманітних компетенцій учнів, забезпечення зв'язків між загальною середньою і професійною освітою відповідно до обраного профілю. Тому профільне навчання передбачає реалізацію таких основних цілей, як:

- 1) забезпечення поглибленого вивчення окремих загальноосвітніх предметів;
- 2) створення умов для диференціації та індивідуалізації навчання, вибору учнями індивідуальних освітніх траєкторій у відповідності з їх особливостями;
- 3) розширення можливостей соціалізації учнів.

При втіленні в життя основних завдань профільного навчання науковцями, методистами, вчителями окреслюється ряд проблем [2].

1. Проблемою залишається профільне наповнення змісту навчання хімії. Потрібно створювати й експериментально випробовувати такі варіанти навчального плану, в яких рівні засвоєння матеріалу та опанування змісту певних предметів мали би не стабільну, а рухливу структуру.

2. Невідкладним завданням стає розробка профільних спецкурсів та факультативів з хімії, відповідних програм, підручників, методик, засобів навчання, які найповніше враховуватимуть різноманітність освітніх середовищ і діапазон індивідуальних потреб учнів.

3. Залишається найголовнішою під час профільного навчання хімії і проблема формування й розвитку хімічних понять.

4. У практиці роботи шкіл постійно постає проблема – небажання школярів учитися. Серед причин цього можна виділити типові: невміння багатьох школярів вчитися і переборювати труднощі пізнавальної діяльності; великий обсяг навчального матеріалу, яким треба оволодіти.

5. Аналіз якості знань з хімії учнів середніх закладів освіти свідчать про те, що загалом з року в рік якість хімічних знань школярів знижується. У значній кількості учнів вони перебувають переважно на репродуктивному рівні засвоєння.

8. Через певні обставини профільна диференціація стає лише прихованою формою рівневої диференціації. У процесі вивчення хімії учні мають, в першу чергу, розвивати свої розумові можливості, формувати світогляд та наукову картину бачення світу [1].

Отже, сьогодні перед шкільним курсом хімії постає загальна проблема: як розв'язати протиріччя, що виникає між уявленнями учнів про хімію як цікавий предмет та реальним шкільним предметом із його складними поняттями, термінами, явищами тощо.

Таким чином, на основі аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури з проблем організації профільного навчання, власного досвіду роботи в профільному закладі ми зробили висновок про те, що профільне навчання може бути успішним та ефективним за певних умов. Найголовнішою умовою успішного вирішення завдань профільної школи, і ми в цьому глибоко переконані, є диференційований підхід до організації, в першу чергу, змісту предметів старшої школи за рівнями засвоєння навчального матеріалу [4].

Список використаної літератури

1. Максименко С. Психологічний супровід профільного навчання. Теоретичні основи / Максименко С. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5. – С. 27-28.
2. Готовність учня до профільного навчання / Упоряд.: В. Рибалка. За заг. ред. С. Максименка, О. Главник. – К. : Мікрос-СВС, 2003. – 112 с.
3. Бугайов О.І. Диференціація навчання у загальноосвітній школі: методичні рекомендації / Бугайов О.І. – К. : Освіта, 1992. – 32 с.
4. Белова Л. Етапи переходу на профільне навчання / Белова Л. // Організація профільного навчання в старшій школі / Упоряд. Н. Мурашко. – К. : Шк. світ, 2007. – 120 с.

РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ЧЕРЕЗ ПРОДУКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Нікітіна-Сторожко Н.М.

Карлівська гімназія імені Ніни Герасименко

«Єдиний шлях, що веде до знань – це діяльність».

Бернард Шоу

З початком нового тисячоліття все більшої уваги в педагогіці набирає діяльнісний підхід під час вивчення предметів шкільного курсу, що оптимально відповідає актуальним тенденціям розвитку сучасного суспільства та передбачає такі методи навчання, коли дитина не отримує знання у готовому вигляді, а добуває їх самостійно в процесі власної навчально-пізнавальної діяльності.

Діяльнісний підхід до навчання — це не сукупність окремих освітніх технологій чи методичних прийомів. Це методологічна основа, на якій створюють різні системи навчання зі своїми конкретними технологіями, прийомами й теоретичними особливостями. Діяльнісний